

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: K2-27C/12/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7221203158
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Dobošová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2023:7221203158.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Darinou Dobošovou v spore žalobcu : Slovenská republika, za ktorú koná Okresná prokuratúra Košice I, so sídlom A. X, XXX XX B. X, proti žalovaným: 1. C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XX, XXX XX B., 2. A. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., práv. zast. Advokátka kancelária JUDr. Mgr. Radim Komka, Hlavná 27, Prešov, IČO: 41343859, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 28.790 € s príslušenstvom takto

rozhodol:

Žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť 28.790 € spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 28.790 € počnúc od 2.5.2021 do zaplatenia, všetko spolu do troch dní od právoplatnosti rozsudku Slovenskej republiky, v zastúpení Okresným úradom Košice.

V prevyšujúcej časti príslušenstva žalobu zamietá.

Náhradu trov konania nepriznáva žiadnej strane sporu.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 6.4.2021 žiadal, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne k úhrade istiny vo výške 28.790 € spolu úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 28.780 € od 31.3.2021 do zaplatenia titulom bezdôvodného obohatenia, všetko spolu vydať Slovenskej republike, v zastúpení Okresným úradom Košice a náhradu trov konania (na pojednávaní žalobca už nežiadal priznať náhradu trov konania).

Žalobca žalobu odôvodnil tým, že proti žalovaným bolo vedené trestné stíhanie pre prečin neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 trestného zákona, vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva PZ v Košiciach pod G.: H./I.. J. I. C. C. I. D. K., J. F. B. F. E. L. I. L. B. M. G. X F. D. H. XX.X.XXXX D. XX.XX.XXXX F. montáž autofólií a montáž autoalarmov na rôzne osobné motorové vozidlá, hoci na takúto činnosť nemali živnostenské oprávnenie, ani im nebol udelený certifikát komformity montáže fólií a taktiež nedisponovali ani osvedčením o typovom schválení samostatnej technickej kontroly materiálu, pričom takto získali finančný prospech v žalovanej výške. Z vykonaného dokazovania v priebehu trestného konania vyplynulo, že v období páchania trestnej činnosti, teda od 17.04.2014 do 15.11.2016 žalovaní ako spolupáchatelia z trestnej činnosti nadobudli prospech z titulu neoprávneného podnikania vo výške 28.790 €. Táto suma bola zistená v trestnom konaní nakoľko ide o kvalifikačný znak skutkovej podstaty trestného činu neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, ods. 2 písm. c), ods. 3 Trestného zákona. Výška prospechu, ktorý nadobudli žalovaní trestnou činnosťou bola objektivizovaná na základe znaleckého posudku č. 1/2017 vypracovaného N. O. L., C. po odrátaní celkových nákladov spojených s vykonávaním činnosti vo výške 65.625 € od celkových príjmov, ktoré žalovaní dosiahli za vykonávanie tejto činnosti v rozhodnom období vo výške 94.415 €.

Majetkový prospech v celkovej výške 28.790 € získali žalovaní páchaním trestnej činnosti, a teda z nepoctivého zdroja.

Vzhľadom na charakter protiprávneho konania žalovaných, nie je možné určiť osoby, ktorým by prislúchalo postavenie osôb poškodených trestnou činnosťou. Žalovaní si síce viedli záznamy o svojej protiprávnej činnosti, z ktorých možno vychádzať pri určení rozsahu takto získaného neoprávneného majetkového prospechu, avšak tieto záznamy sa vzťahujú len vo vzťahu k motorovým vozidlám, nie vo vzťahu k osobám objednávateľov, preto neexistujú subjekty, ktoré by si mohli od žalovaného domáhať vydania takto získaného prospechu, preto sa uvedené obohatenie musí vydať štátu.

Žalobca nepovažuje nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za premlčaný (§ 107 ods. 2 OZ), nakoľko u žalovaných ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, keďže priamy úmysel žalovaných jednoznačne smeroval k bezdôvodnému obohateniu a existoval už v čase získania bezdôvodného obohatenia.

Voči žalovaným bolo trestné stíhanie podmiennečne zastavené uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II č.k. 3 Pv 533/16/8802-16 zo dňa 28.08.2017 s tým, že obom bola určená skúšobná doba 12 mesiacov. Uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 6Nt/24/2018 zo dňa 05.09.2018 bolo rozhodnuté o zhabaní vecí, ktoré sú podrobne špecifikované vo výrokovej časti tohto uznesenia, ktoré boli v priebehu prípravného konania zaistené u žalovaných, a ktoré súviseli so spáchaním prečinu neoprávneného podnikania, ktorého sa dopustili žalovaní v období od 17.04.2014 do 15.11.2016.

Uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania u žalovaného v 2. rade nadobudlo právoplatnosť dňa 19.09.2017 a skúšobná doba menovanému uplynula dňa 19.09.2018. Uznesením prokuratorky Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 3 Pv 533/16/8802-36 zo dňa 18.10.2018 bolo vyslovené, že žalovaný v 2. rade sa osvedčil. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.10.2018.

Uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania u žalovaného v 1. rade nadobudlo právoplatnosť dňa 16.06.2018 a skúšobná doba menovanému uplynula dňa 16.06.2019. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný v 1. rade C. D. spáchal v priebehu skúšobnej doby úmyselný trestný čin, bolo uznesením prokuratorky Okresnej prokuratúry Košice I č.k. 3 Pv 533/16/8802-43 zo dňa 06.12.2019 vyslovené, že sa neosvedčil. Následne bola voči menovanému podaná obžaloba zo dňa 30.01.2020. Okresný súd Košice I vydal trestný rozkaz sp. zn. 7T/6/2020, ktorým uznal žalovaného v 1. rade vinným zo spáchania prečinu neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní dvanástich mesiacov s podmiennečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní osemnásť mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 29.04.2020.

2. Žalovaný v 2. rade prostredníctvom právneho zástupcu v podaní doručenom súdu dňa 13.11.2023 žiadal žalobu zamietnuť a nahradiť mu trovy konania. Žalovaný v 2. rade vzniesol námietku premlčania podľa § 101 ods. 1 OZ s odôvodnením, že uznesenie o jeho podmiennečnom zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť dňa 19.9.2007, preto 2-ročná subjektívna lehota začala nasledujúcim dňom, t. j. 20.9.2017 a uplynula dňom 20.9.2019, a žaloba bola podaná po tejto lehote, dňa 31.3.2021. Ďalej namietal, že OČTK mechanicky prevzal závery znaleckého posudku vypracovaného znalcom N. O. L. podľa zaistených písomných zápisníkov, na základe ktorých sa z celkového počtu údajov po odpočítaní nákladov, znalkyňa prijala záver a vyčíslila čistú hodnotu zisku oboch žalovaných z nedovolenej podnikateľskej činnosti (28.790 €). Má za to, že OČTK nič nebránilo na základe v zápisníku obsiahnutých údajov, (uvedené ŠPZ jednotlivých motorových vozidiel, čísla motora 704 OMV na montáž fólií a 107 OMV na montáž alarmu) z evidencie takto zistených ŠPZ vozidiel zistiť skutočných majiteľov vozidiel, ktorí si nechali u žalovaných vykonať montáž autofólií a autoalarmov a po takom zistení ich osobným výsluchom zistiť a ustáliť, akú cenu v skutočnosti za takéto úpravy aj zaplatili. Pri takomto postupe t. j. zistení konkrétnych majiteľov motorových vozidiel, osoby mohli vystupovať ako poškodení a následne svoje nároky na náhradu škody mali a mohli uplatniť v adhéznom konaní, čo sa nestalo. Žalovaný v 2. rade ešte dodal, že pri skúmaní postavenia štátu v právnom vzťahu z bezdôvodného obohatenia je potrebné rozlišovať postavenie štátu podľa prvej a podľa druhej vety tohto zákonného ustanovenia. Postavenie štátu v týchto súvislostiach treba vnímať dvojako a/ podľa prvej vety ustanovenia § 456 OZ, právnym dôvodom vzniku právneho postavenia štátu v tomto záväzkovom právnom štáte je definovaná právna skutočnosť t.j. jedná sa o klasický právny vzťah z bezdôvodného obohatenia kde štát je tu nositeľom práva alebo povinnosti z bezdôvodného obohatenia buď podľa generálnej klauzuly podľa § 451 ods. 1 OZ alebo podľa niektorej zo skutkových podstát uvedených v § 451 ods. 1 resp. § 454 OZ, b/ ak postavenie štátu možno subsumovať pod druhú vetu § 456 jedná sa o osobitné originárne právo štátu, kde právnym dôvodom vzniku tohto právneho postavenia bude sám zákon nie právna skutočnosť na základe zákona ako je to v prípade pod sub. a). Podmienkou vzniku

tohto originárneho postavenia štátu v právnom vzťahu z bezdôvodného obohatenia je to, že pôvodný oprávnený subjekt t.j. osobu legitimovanú na uplatnenie kondikcie voči osobe bezdôvodne obohatenej nemožno objektívne zistiť.

3. Súd nariadil a vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi, ktoré tvoria obsah spisu s zistil tento skutkový stav:

4. Z vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach, Odbor poriadkovej polície, Obvodné oddelenie PZ Košice- Sever zo dňa 30.12.2016 pod G.: H./I. (G.XX) vyplýva, že voči žalovaným bolo vznesené obvinenie za prečin neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b/ Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, lebo na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že obvinení v dobe od 17.4.2014 do 15.11.2016 v garáži obytného bloku na ulici B. X F. B. F. A. P. P. L. Q. H. A. vozidlá aj napriek tomu, že na takúto činnosť nemali živnostenské oprávnenie, ani im nebol udelený certifikát komformity montáže fólií a taktiež nedisponujú osvedčením o typovom schválení samostatnej technickej kontroly materiálu a teda v uvedenej dobe neoprávnené podnikali a to tak, že v malom rozsahu vykonávali cieľavedomú, sústavnú a trvácú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, aj keď na túto činnosť sa vyžaduje osobitné povolenie, ktoré obvineným udelené nebolo (č.l. 20). Listom zo dňa 10.5.2017 pod G.: H./X/XXX-XX-XXXX boli upozornení, že ich konanie bude právne kvalifikované ako prečin neoprávneného podnikania podľa §251 ods 1, ods 3 Trestného zákona.

5. Zo znaleckého posudku č. 1/2017 N. O. L., Phd., znalec z odboru Ekonomia a manažment, odvetvie Účtovníctvo a daňovníctvo, Kontroloring vyhotovenej v trestnej veci žalovaných vedenej u vyšetrovateľa pod G.: C./I. ustanoveného za účelom zodpovedania otázok, vyplýva zo záverov znaleckého posudku k otázke 1: Zistiť aký finančný prospech nadobudli obvinení vykonávaním takejto činnosti za uvedené obdobie. Odpoveď: Znaleckým skúmaním bolo na základe uvedených dokladov jednoznačne zistené, že kontrolovaný subjekt A. F. a C. D., s miestom podnikania v garáži obytného bloku na ulici B. X, B., mohli nadobudnúť za sledované obdobie 2014 – 2016 celkový finančný prospech po odrátaní nákladov spojených s vykonávaním tejto činnosti vo výške 28.790 €, nakoľko vyčísliła celkový príjem žalovaných zo vykonanej činnosti v rozhodnom období vo výške 94.415 € a náklady 65.625 € (č.l. 62).

6. Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II č.k. 3 Pv 533/16/8802-16 zo dňa 28.08.2017 bolo voči obom žalovaným trestné stíhanie podmiennečne zastavené s tým, že obom bola určená skúšobná doba 12 mesiacov.

Uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania u žalovaného v 2. rade A. F. nadobudlo právoplatnosť dňa 19.09.2017 a skúšobná doba menovanému uplynula dňa 19.09.2018.

Uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania u žalovaného v 1. rade nadobudlo právoplatnosť dňa 16.06.2018 a skúšobná doba menovanému uplynula dňa 16.06.2019.

7. Uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry Košice I č.k. 3 Pv 533/16/8802-43 zo dňa 6.12.2019 bolo vyslovené, že žalovaný v 1. rade sa neosvedčil, vzhľadom na skutočnosť, že spáchal v priebehu skúšobnej doby úmyselný trestný čin (č.l.9).

Okresný súd Košice I vydal trestný rozkaz sp. zn. 7T/6/2020, ktorým uznal žalovaného v 1. rade (C. D.) vinným zo spáchania prečinu neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody v trvaní dvanástich mesiacov s podmiennečným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní osemnásť mesiacov. Trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 29.04.2020 (č.l.6).

8. Uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry Košice I č. k. 3 Pv 533/16/8802-36 zo dňa 18.10.2018 bolo vyslovené, že žalovaný v 2. rade sa osvedčil. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.10.2018 (č.l. 11).

9. Na pojednávaní právny zástupca žalovaného v 2. rade už netrval na doplnení dokazovania ohľadom okruhu osôb na úkor ktorých sa žalovaní bezdôvodne obohatili.

10. Takto zistený skutkový stav súd posúdil podľa nasledujúcich zákonných ustanovení :

11. Podľa § 451 ods. 1, 2 Zák. č. 40/1964 Občiansky zákonník (ďalej len OZ) (1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. (2) Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

12. Podľa § 456 OZ, (veta prvá) Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. (veta druhá) Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

13. Podľa § 107 ods. 1, 2 zák.č.40/1964 Zb. občiansky zákonník, (1) právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. (2). Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

14. Podľa § 251 ods. 1, ods.2, ods. 3 Trestného zákona, (1) Kto neoprávnene podniká v malom rozsahu, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok. (2) Odňatím slobody na šesť mesiacov až tri roky sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

a) závažnejším spôsobom konania,

b) tým, že použije iného ako pracovnú silu,

c) a získa ním väčší prospech,

d) ako verejný činiteľ alebo v súvislosti s výkonom svojho zamestnania, povolania alebo funkcie, alebo

e) tým, že poskytuje bez odbornej kvalifikácie služby alebo vykonáva iné odborné činnosti, ktoré podľa zákona môže vykonávať len ten, kto má odbornú spôsobilosť.

(3) Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 a spôsobí ním značnú škodu.

15. Podľa § 125 ods. 1 Trestného zákona, škodou malou sa rozumie škoda prevyšujúca sumu 266 eur. Škodou väčšou sa rozumie suma dosahujúca najmenej desaťnásobok takej sumy. Značnou škodou sa rozumie suma dosahujúca najmenej stonásobok takej sumy. Škodou veľkého rozsahu sa rozumie suma dosahujúca najmenej päťstonásobok takej sumy. Tieto hľadiská sa použijú rovnako na určenie výšky prospechu, hodnoty veci a rozsahu činu.

16. Podľa § 193 posledná veta CSP, ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

17. Podľa § 93 ods. 1 písm. a/ CSP, prokurátor môže podať žalobu, ak ide o uplatnenie nároku štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

18. Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 278/1993 Z. z.o správe majetku štátu, ak osobitný predpis neustanovuje inak, majetok štátu, ktorý prešiel do vlastníctva štátu podľa osobitného predpisu ktorý nie je v správe žiadneho správcu alebo nie je možné určiť právneho nástupcu pôvodného správcu alebo prešiel do vlastníctva štátu na základe darovania alebo dedenia zo závetu a správca nie je v darovacej zmluve alebo v závete výslovne uvedený, spravuje dočasný správca, ktorým je obvodný úrad v sídle kraja, v ktorého územnom obvode sa taký majetok štátu nachádza (ďalej len "dočasná správa"). Majetok v dočasnej správe, ktorý sa nenachádza na území Slovenskej republiky, spravuje Obvodný úrad Bratislava. Ak dočasný správca, ktorý sa ujal dočasnej správy, zistí, že majetok bývalého vlastníka sa nachádza aj v územnom obvode iných dočasných správcov, bezodkladne o tom upovedomí týchto dočasných správcov, ktorí sú povinní ujať sa dočasnej správy. Ak nemožno príslušnosť na dočasnú správu určiť, určí ju ministerstvo financií.

19. Vykonaným dokazovaním súd mal za preukázané a medzi stranami nebolo sporné, že voči žalovaným v 1. a 2. rade bolo začaté trestné stíhanie pre prečin neoprávneného podnikania, ktorého sa dopustili tým, že v B. F. E. L. B. M. G. X F. dobe od 17.4.2014 do 15.11.2016 vykonávali montáž autofólií a montáž autoalarmov na rôzne osobné motorové vozidlá, hoci na takúto činnosť nemali živnostenské oprávnenie, ani im nebol udelený certifikát komformity montáže fólie a taktiež nedisponovali ani osvedčením o typovom schválení samostatnej technickej kontroly materiálu. Uznesením prokurátora Okresnej prokuratúry Košice II č.k. 3 Pv 533/16/8802-16 zo dňa 28.08.2017 bolo voči obom žalovaným

trestné stíhanie podmienične zastavené s tým, že obom bola určená skúšobná doba 12 mesiacov. Žalovaný v 1.rade sa neosvedčil. Žalovaný v 2.rade sa osvedčil.

20. Sporné medzi stranami sporu bolo, či pre žalobou uplatnený nárok je potrebné zistenie okruhu osôb na úkor ktorých sa mali žalovaní bezdôvodne obohatiť, a teda aplikácia ust. § 456, druhá veta OZ, teda aktívna legitímácia žalobcu, ďalej sporné bolo či je žaloba voči žalovanému v 2.rade premlčaná a sporná bola aj žalovaná výška, ktorá vychádza zo znaleckého posudku č. 1/2017 vypracovaného N. O. L., C. v trestnom konaní, ktorá vyčíslila celkový príjem žalovaných zo vykonanej činnosti v rozhodnom období vo výške 94.415 € a náklady 65.625 €.

21. Aktívna legitímácia v tomto konaní svedčí žalobcovi, ktorého v konaní zastupuje prokurátor a to v zmysle § 93 ods. 1 písm. a/ CSP, pričom nárok uplatnený žalobou svedčí v prospech štátu s poukazom na § 456, veta druhá OZ, keďže iný subjekt ktorému by bolo možné toto bezdôvodné obohatenie vydať v predmetnej veci absentuje, čo potvrdzuje aj absencia akýchkoľvek nárokov na náhradu škody v súvislosti s danou trestnou činnosťou osôb, v prospech ktorých činnosť vykonávali. Nárok štátu na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného z nepoctivých zdrojov podľa § 456, veta druhá OZ, sa uplatňuje v prípadoch, keď ho žalovaní získali protiprávnou činnosťou na úkor neznámych občanov. Účelom ust. § 456, veta druhá OZ nie je napraviť ujmu, ktorá vznikla u postihnutého, ale len odčerpať neoprávnene získaný majetkový prospech. V zmysle tohto ust. je štát už priamo bez ďalšieho legitímovaný na to, aby sa návrhom domáhal vydania bezdôvodného obohatenia získaného na úkor neznámeho subjektu.

22. Právnu ochranu nepožíva zrejme zneužívanie práv; nikto nesmie zneužívať svoje práva proti záujmom spoločnosti a občanov, ani sa na ich úkor obohacovať. Nikomu nesmie zostať majetkový prospech, ktorý získal neoprávnene, najmä trestnou činnosťou. Je nesporné, že žalovaní v 1. a 2. rade boli odsúdení za trestnú činnosť, ktorá bola kvalifikovaná ako neoprávnené podnikanie podľa § 251 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného v čase spáchania trestných činov. Z hľadiska právnej kvalifikácie skutkov, nie sú identifikovateľné subjekty poškodených, ale ani iných subjektov na úkor ktorých by spáchanou trestnou činnosťou došlo k obohateniu na strane žalovaných v 1.a 2. rade. Právna konštrukcia skutkových podstát prečinu neoprávneného podnikania podľa § 251 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, pre ktoré boli žalovaní trestne stíhaní a odsúdení, nepripúšťa definovanie subjektu, ktorý by spĺňal hmotnoprávnu podmienku podľa prvej vety § 456 OZ. Obohatenie z neoprávneného podnikania nevzniklo na úkor osôb, s ktorými žalovaní v 1. a 2. rade obchodovali, pretože tieto osoby nemajú postavenie poškodených a nie sú ani v akomkoľvek inom postavení uvedené v skutkových vetách trestných rozhodnutí. Iba skutočnosť, že žalovaní vykonávali montáž autofólií a montáž autoalarmov na rôzne osobné motorové vozidlá a že na ktoré autá, sú z vyšetrovacieho spisu zistiteľné, neznamená, že sú v postavení osôb, ktoré majú právo si neoprávnený prospech uplatňovať. Nemožno konvalidovať konanie žalovaných, ktoré je trestným činom a ktorého následkom je okrem iného aj to, že z nepoctivých zdrojov majetok zostane v ich vlastníctve. Vzhľadom na uvedené súd nezisťoval skutočných majiteľov vozidiel, u ktorých žalovaní vykonali montáž autofólií a montáž autoalarmov ako to pôvodne navrhoval žalovaný v 2.rade (neskôr na uvedenom návrhu netrval).

23. Skutková podstata trestného činu podľa § 251 Trestného zákona, neoprávneného podnikania, je postavená na nespôsobilosti páchatel'a konať tak, ako konal (neoprávnene podnikal), preto strata finančných prostriedkov (v jeho vlastníctve) je len nevyhnutný následok tohto konania, za ktoré sám nesie zodpovednosť. Žalovaní si museli byť vedomí, že sa jedná o nelegálnu činnosť a v prípade odhalenia boli uzrozmenní, že o investované prostriedky prídu.

Neoprávnené podnikanie v zmysle § 251 Trestného zákona, treba považovať neoprávnené poskytovanie služieb alebo vykonávanie inej zárobkovej činnosti v rozpore so živnostenským zákonom alebo inými právnymi predpismi, ktoré ustanovujú podmienky na ich prevádzkovanie, ale aj nad rámec oprávnenia. Na určenie malého rozsahu neoprávneného podnikania možno použiť výkladové pravidlo uvedené v § 125. Na naplnenie uvedeného znaku sa však vyžaduje, aby išlo o sústavnú činnosť vykonávanú s cieľom získať trvalý zdroj finančných príjmov. Trestný čin neoprávneného podnikania je prečinom.

V tejto súvislosti je potrebné prihliadnuť aj na jednu zo základných zásad súkromného práva, v zmysle ktorej nikto nemôže mať prospech z vlastného protiprávneho konania. Prostriedky nadobudnuté žalovanými páchaním trestnej činnosti nie je možné ponechať v ich majetkovej sfére, t. j. vo sfére právoplatne odsúdených páchatel'ov ale je potrebné uplatniť postup podľa § 456, veta druhá OZ. OZ

v druhej vete § 456 priamo počíta s tým, že obohatenie získané z nepoctivých zdrojov sa musí vydať štátu, preto je štát z tohto dôvodu výlučne jediným aktívne legitimovaným subjektom na podanie žaloby a na uplatňovanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia získaného z nepoctivého zdroja (zo spáchania trestnej činnosti).

24. Bezdôvodné obohatenie je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov. Zákon výslovne ustanovuje povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie (§ 451 ods. 1 OZ), a to v prospech toho, na úkor koho sa získalo (§ 456 OZ prvá veta). Ak však ku dobrovoľnému vydaniu bezdôvodného obohatenia nedošlo, má oprávnený možnosť žalobou sa domáhať jeho vydania. Bezdôvodné obohatenie sa chápe ako záväzkovo - právny vzťah medzi tým, kto sa bezdôvodne obohatil, a tým, na úkor koho sa niekto obohatil. V ust. § 456 OZ zákonodarca dôsledne uplatňuje zásadu spočívajúcu v tom, že nikto sa nesmie obohatiť na úkor iného; ak toho, na úkor koho bolo bezdôvodné obohatenie získané, nemožno zistiť, a niet komu bezdôvodné obohatenie odovzdať, musí sa bezdôvodné obohatenie vydať štátu, aby ani v takom prípade bezdôvodné obohatenie nezostalo tomu, kto ho získal na úkor iných. Ide o osobitné originárne právo štátu, kde právnym dôvodom vzniku tohto právneho postavenia je sám zákon, nie právna skutočnosť na základe zákona. Štát sa za týchto podmienok stáva náhradným subjektom, oprávneným požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia, čím síce nie je uhradená ujma, vzniknutá postihnutému subjektu, ale odčerpaním prospechu je zabezpečené dôsledné uskutočňovanie zákazu obohacovať sa na úkor druhého, a to za splnenia predpokladu, že nemožno zistiť oprávnený subjekt na vydanie bezdôvodného obohatenia a jeho totožnosť. Tento nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vzniká štátu bez ďalšieho ex lege; ak sa nájde pôvodne oprávnený subjekt má právo potom od štátu domáhať sa vydania toho, čo bolo štátu vydané.

25. Ohľadom spornej výšky žalobného nároku súd uvádza, že v zmysle § 193 posledná veta CSP je súd okrem iného viazaný rozhodnutím príslušným orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin a o tom, kto ho spáchal. Pokiaľ ide o výšku škody (v danom prípade výšku majetkového prospechu), ktorá je uvedená vo výroku tohto rozsudku možno konštatovať, že v rámci súdnej istoty je civilný súd viazaný aj znakmi skutkovej podstaty trestného činu nielen otázkou, kto je škodcom ale aj výškou škody. Z pripojeného vyšetrovacieho spisu a z rozhodnutí v trestnom konaní vyplýva, že súd v trestnom konaní ustálil výšku majetkového prospechu najmä na základe znaleckého posudku v žalovanej sume, preto mal súd preukázanú aj výšku žalovaného nároku.

26. Žalovaný v 2. rade vzniesol námietku premlčanie podľa § 101 ods. 1 OZ s odôvodnením, že uznesenie o jeho podmiennečnom zastavení trestného stíhania nadobudlo právoplatnosť dňa 19.9.2007, preto 2-ročná subjektívna lehota začala nasledujúcim dňom, t. j. 20.9.2017 a uplynula dňom 20.9.2019, a žaloba bola podaná po tejto lehote, dňa 31.3.2021.

Súd má za to, že u žalovaných ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, keďže priamy úmysel žalovaných jednoznačne smeroval k bezdôvodnému obohateniu a existoval už v čase získania bezdôvodného obohatenia, teda ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, ktoré sa premlčí za desať rokov (§ 107 ods. 2 OZ) odo dňa, keď k nemu došlo (17.4.2014 až 15.11.2016) teda 15.11.2026, pričom žalobca bola podaná v tejto lehote, dňa 31.3.2021, preto nárok nie je premlčaný.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a dodáva, že na vydanie bezdôvodného obohatenia je oprávneným na prijatie finančných prostriedkov ako orgán štátu, okresný úrad ako dočasný správca (§ 5 ods. 1 zák. č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu) avšak oprávnenie na podanie žaloby na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia mu neprináleží.

28. Podľa ust. § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

29. Podľa ust. § 3 ods. 1 a 2 nariadenia vl. SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

30. Žalobca žiadal zo žalovanej sumy priznať úroky z omeškania vo výške 5 % ročne od 31.3.2021 t. j. od podania žaloby. Žaloba bola doručená žalovanému v 1. rade dňa 3.5.2021 a žalovanému v 2. rade dňa 28.4.2021. Žalobca nepreukázal, žeby žalovaných vyzval na vrátenie bezdôvodného obohatenia, preto mal súd zato, že boli vyzvaní dňom, kedy im bola žaloba doručená a to prvému z nich, dňa 28.4.2021, teda plniť mali od 29.4.2021 a v omeškaní sú od 30.4.2021. Z toho dôvodu súd rozhodol, že žalovaní sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo žalovanej sumy počnúc od 30.4.2021 a v prevyšujúcej časti príslušenstva žalobu zamietol.

31. Pri rozhodovaní o trovách konania súd vychádzal z ust. § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Úspešný žalobca náhradu trov konania nežiadal, a žalovaným súd nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko nemali úspech.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Mestský súd Košice v 2 vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo ním sleduje, podpis a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní aj spisová značka tohto konania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predchádzajúcom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Žalobca môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku, ak žalovaný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie.